

ματος, ὅπερ εἶναι ἡ ἐνδειξις ἐκλεκτοῦ τινος διοργανισμοῦ, εὗρισκε καὶ συμφωνίας ἀπὸ τοῦδε ἵνα συνοδεύῃ τὰ ἄγματα ταῦτα ἐξερχόμενα ἐκ τῆς νεαρᾶς φαντασίας του.

Ἐκτοτε ἀκαταπαύστως ἀνεπτύσσεται. Ἀγωγή δὲ αὐστηρὰ ἐνίσχυσε τὴν ψυχὴν του, ποικιλία γνώσεων ἐξέτεινε τὸ πνεῦμά του, καὶ, βοηθεία τῆς φύσεως, ἐποίησεν ἄνδρα εἰς τοιαύτην ἡλικίαν, εἰς ἣν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι εἰσὶ παῖδια.

Δεκατριετὴς περίπου ἔψαλλε λειτουργίαν ἰδίας του συνθέσεως, μετὰ πολλῆς εὐνοίας ὑποδεχθείσης ὑπὸ τοῦ κοινοῦ. Δεκαπενταετὴ δὲ σχεδὸν ὅλη, δεκατόσοι ἀκροαταὶ τῆς ἐκλεκτῆς κοινωνίας ἐχειροκρότησαν μετ' ἐνθουσιασμοῦ διάφορα τεμάχια μελοδράματός τινος εἰς δύο πράξεις, ἐπιγραφομένου ἡ Αἰγυπτία.

Αἱ τόσον λαμπραὶ καὶ τόσον κινδυνώδεις ἐπιτυχίαι πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσωμεν δι' ἐν πνεῦμα νεαρὸν, εὐτυχῶς δὲν τὸν ἀπέτρεψαν ἀπὸ τὰς κοπιαστικὰς μὲν ταύτας, ἀλλ' ἀναγκαίας σπουδὰς, καὶ ἀνελπίτων δὲν δύναται μελοποιεῖς τις νὰ γίνῃ ἐντελής. Τεθεῖς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κ. Χαλεροῦ, ἠκολούθησε βῆμα πρὸς βῆμα τὴν χαραχθεῖσαν ὁδὸν ὑπὸ τῶν διδασκάλων τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐκπύχθη ἱκανὸς εἰς διπλοῦν σταδίου, καὶ εἰς τὸ μουσουργεῖον καὶ εἰς τὴν ἀκαδημίαν. Ἀλλ' ἔκτοτε δὲν ἠκούσθη τι περὶ αὐτοῦ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΑΙ

Ο ΧΕΙΜΩΝ.

Βαρὺς χειμῶνας πλάκωσε
Τὰ μαῦρα τὰ κοπάδια·
Μηδ' ὁ τσοπάνος ὄφρελος
Κανένα δὲν ἔμπερεῖ
Γὰρ τὰ τοὺς κάμη ὁ δύστηνος,
Μηδὲ καὶ τὰ χειμάδια·
Ἀπὸ παρτοῦ ὁ θάνατος
Τὰ πρόβατα καλεῖ·

Καὶ ὅλο φοφοῦν τὰ δύστηνα
Καὶ ὅλο ὁ τσοπάνος κλαίγει,
Τὴν μοῖρά του τὴν ἄμοιρον
Καὶ ἀτός του καρτερεῖ,
Καὶ ἀπὸ τὸ πάθος τὸ ἄπειρο
Τοῦ χάρον ὁ δόλιος λέγει
Πάρε καὶ μέγα, χάρε μου,
Μαζὺ μὲ τὸ μαντρί!...

Ὁ μαῦρος εἶχε ξέχωρα
Ἀπ' ἑλ' ἀγαπημένα
Δύο πρᾶτα, ποῦ τὰ χαίροντο
Σὰ δύο του παιδιὰ,

Καὶ τὰ ἐβλεπε παράξενα
Τὰ δύο τους φιλιωμένα,
Καὶ ἀκόμη τὰ χαϊρότουνα.
Πλὴν πέρας' ἡ χαρά!...

Ὁ κρουσταλλένιος θάνατος
Τὸ δρέπαρό του βάζει,
Καὶ ἀρπάζει ἀπὸ τὰ χέρια του
Τὸ ἔρα του ἀγρί.
Τοῦ κάκου κλαίγει ὁ δύστηνος,
Τοῦ κάκου τὸ φωνάζει,
Μαζὺ του μιὰ ἐκλαψε
Πρατῖνα μοναχὴ.

Ἡ μαῦρη αὐτὴ, ἡ ἔρημη,
Δὲν τρώγει, δὲν κοιμάται,
Μόνο βελάζει ἄγρια,
Στὸ ἔρημο βουνί·
Καὶ ὅλο ζητεῖ τὸ σύντροφο,
Καὶ ὅλο περιπλανᾶται,
Καὶ ὁ βοσκὸς κατόπι της
Τοῦ κάκου τὴν καλεῖ.

Τέλος καὶ αὐτὴ ξεψύχησε
Εἰς τοῦ βοσκῶν τὰ χέρια.
Τσοπάνε, ρίξε σίδερο
Στὴ μαῦρη σου καρδιά!
— Ὅχι... παππάδες γλῆγορα,
Φέρτε μου καὶ ξεψέγρια·
Τὰ πρόβατά μου ἦτον·
Ζωὴ μου καὶ λαλιά!...

Στὴ στρούγκα του ἐπάγαινα,
Βαρὴα συλλογισμένοι,
Οἱ φίλοι του τὰ κλάψουνε
Τὰ πάθη του μαζὺ·
Καὶ βρίσκουν στρούγκα ἔρημη,
Καὶ ἀγρία κοκαλιασμένα
Καὶ ἀρτίς τὸ δόλιο σύντροφο,
Βρίσκουν πλατεῖα ταφῇ,

Ποῦ πάνω της ἐφύτρωσε
Ἐνα θηριὸ πλατάνι,
Καὶ ἀπὸ τὰ δύο πλάγια της,
Δύο μικρὰ κλαδιά·
Θυμῆθηκαν κυττῶνάς των,
Κ' ἐκλαψαν τὸν τσοπάνην,
Ποῦ εἶχε τὰ δύο πρόβατα
Γιὰ πάντα του σιμά.

Κ. Κ.

Τὸ ἀκόλουθον δημῶδες ποίημα ἐλήφθη εἰς τῆς δημοτικῆς Ἀνθολογίας τοῦ Κυρίου Μ. Λελέκου, ὅστις τὸ ἤκουσεν ἀπὸ στόμα νεάνιδος, αὐτῆς τῆς ποιητρίας, εἰς τὸ Ἀγιογέριον τῶν Κλειωνῶν, Σερφίας Μιζύου κλειμένης.

« Τὰ μοιρολόγια, ἡ ἀφέλεια τῆς Σοφίας λέγει ὁ Κ. Λελέκος καὶ ἡ γλυκύτης τῶν μαύρων ὀμμάτων αὐτῆς, ἐκείνησαν τὴν περιέργειάν μας, νὰ ἐρωτήσωμεν πολλοὺς περὶ αὐτῆς καὶ αὐτὴν τὴν ἰδίαν, καὶ περὶ τῶν μοιρολογίων, ἂν ᾖ ἰδικὰ τῆς, ἢ ἀπὸ ἄλλου τὰ ἤκουσε. Τὴν σιγὴν ἀκείνην σιμὸν περιεχύθη ἐρύθημα εἰς τὰς ῥοδοχρόους καὶ δροσερὰς αὐτῆς παρειάς, καὶ ἐφαίνετο ἀρνούμενη μετὰ πολλῆς χάριτος. Ἀλλ' ἐπειτα, ἀφοῦ καὶ κάλιν ἐρωτήσαμεν, εἶπε σιγαλῇ τῇ φωνῇ. Ὅταν ποτὲ ἔχω πόνον εἰς τὴν καρδίαν, καὶ πηγαίνω τὰ πρόβατα πέραν τῶν λειβαδιῶν ὅπου πλεώτερον τὸ χορτάρι καὶ ὁ τόπος καλλίτερος, καὶ εἶμαι μόνη καὶ ἐνθυμούμαι τὴν ἀποβαροῦσαν ἀδελφὴν μόνυ Τάσιον καὶ τὸν ἐξάδελφόν μου, αὐτὰ καὶ ἄλλα μουρμουρίζω. Ἐκ τούτων ἡμπερὶ νὰ εἶπῃ τις, οἱ εἶναι ἰδικὰ τῆς.

Ἐχθὲς προχθὲς ἐπέρασα στοῦ χάρου τὰ σωκᾶκια. Μὰ εἶδαν τὰ ματάκια μου κ' ἀκούσατε ταυτιά μου. Ὁ χάρος ἔτρωγε ψωμί σ' ἓνα χρυσὸ τραπέζι. Χίλοι, μίλοι τὸν κέρναγαν καὶ χίλοι σταυρωμένοι. Κέρνα κ' ἡ ἀδερφοῦλα μου μὲ τ' ἀσημένιο τάση. Μὰ τρέχαν τὰ ματάκια τῆς σὰν κλῆμα κλαδεμένο. Μὰ τρέμε κ' ἡ καρδοῦλα τῆς σὰ μῆλο μαραμένο. Κι' ὁ χάρος τὴν ἐτήραξε κι' ὁ χάρος τὴν τηράει. Μὲρ τέχεις, Τάσιο μου, ποῦ κλαῖς καὶ βαρυαναστενάξεις;

Χάρε μου ποῦ μ' ἐρώτησες νὰ σοῦ τ' ὁμολογήσω. Ἐγὼ σειρὰ καὶ καρτερεῖ τὸ σόϊ μου μὲ θέλει. Μὲ θέλ' ἡ ἀδερφοῦλα μου καὶ ὅλη ἡ σειρὰ μου. Νὰ μου χάρισης τὴ ζωὴ πεντέξι χρόνι' ἀκόμα. — Ἐδῶ δὲν εἶναι χάρισμα ζωὴ νὰ σοῦ χάρισω. Τοιγάρ εἶσαι στὴ ξενιτιά νὰ πᾶς καὶ νὰ γυρίσης; Εἶσαι στὸν ἄβυσσόν, Τάσιο μου, ὅπου ν' εἰ παθαμένο. Πές τῆς νὰ μὴ σὲ καρτερῇ, νὰ μὴ σὲ παντοχαινῇ. Ὅταν νὰ στύψ' ἡ θάλασσα νὰ γίνῃ περιβόλι, Ὅταν ν' ἀσπρίσ' ὁ κόρακας νὰ γίνῃ περιστέρη, Τότε νὰ σὲ παντέχουναι καὶ νὰ σὲ καρτεροῦνε.

ΤΟ ΚΛΩΗΚΟΝ.

Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Κ. Δορμάν, τὸ συνήθως εἰρηϊκόν, ἐξωγραφίζετο ἡ δυσαρέσκεια. Ἡ γυνὴ του ἐπηγαινοήρχετο εἰς τὸ δωματίον ἐνθα εὕρισκετο, χωρὶς νὰ τῇ ὁμιλίῃ περὶ τῶν συμβάντων τῆς ἡμέρας καὶ νὰ τῆς κάμῃ τὰς γλυκαῖας ἐρωτήσεις τῆς συνήθειας. Ἡ Βικτωρία, ἡ κόρη του, καὶ ἡ Λουίζα, ἡ ἀνεψιά του, ἐκέντων ἐκάστη ἓνα ἀετὸν ἐκ μαύρου τουλίου εἰς τὸ φῶς χαλκίνου τινὸς λαμπτήρος.

Ἡ Βικτωρία ἐθεώρει συνεχῶς τὸν λαμπτήρα ὡς ἂν νὰ τῇ ἐξήτει πλειότερον φέγγος· ἡ Λουίζα ἐστορεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ μέρος τῆς θύρας καὶ διέκοπτε τὴν ἐργασίαν τῆς ὁσαύτως βήματα ταχέα ἤκούοντο εἰς τὴν κλίμακα.

Ἡ σκηνὴ αὕτη συνέβαινε εἰς τὴν ὁδὸν τῶν Αὐ-

γουστίων, εἰς τὸ Λυόν. Τὸ ὠρολόγιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Λουδοβίκου ἐσήμανεν ἑνὲς ὥρας. Ὁ Κ. Δορμάν ἐκανόνισε τὸ ὠρολόγιόν του, ἔκαμε γύρους τινὰς εἰς τὸν θάλαμον καὶ ἠρώτησεν ἂν ἤγκιζεν ἡ ὥρα τοῦ δείπνου.

Ἐπὶ τῇ παρατηρήσει τῆς κυρίας Δορμάν, οἱ τὸ ὥρην εἶχεν ἀνάγκην ἀλόγη ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας, ὁ συζυγος ἐπανελάθεν.

— Εἰπέτε μᾶλλον οἱ πρέπει νὰ προσμείνωμεν τὸν Κ. Ἐδουάρδον· τί νὰ κάμῃ τοιαύτην ὥραν;

— Ὑποσχέθητι ὅτι δὲν θὰ μὲ μαλώσῃς, εἶπεν ἡ μήτηρ πλησιάζουσα εἰς τὸν Κ. Δορμάν.

— Δὲν θέλω νὰ ὑποσχωθῶ τίποτε, ἀπεκρίθη εὖτος μετὰ σταθερότητος. Διαιτῶ δὲν ἤλθε;

— Φίλε μου, ἔσω ἀγαθός, ἐννοεῖς τὰς ὁρέξεις ἐνὸς νεανίου; ἐπῆγε νὰ ἰδῇ παραστατόμενον...

Τὸ σιερεὶν καὶ καθαρὸν βλέμμα τοῦ πατρὸς ἐσύγχυσεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὴν πτωχὴν μητέρα, ὥστε ὑπεχρεώθη νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν Λουίζαν εἰς βοήθειαν διὰ νὰ εἰπῇ τὸ Μιλόδραμα: ἦσαν οἱ Οὐγενόται.

— Καὶ πῶς δύναται νὰ πληρώσῃ τοιαύτας διασκαδάσεις, ἐνῶ δὲν κερδίζει τίποτε; ἠρώτησε σοβαρῶς ὁ Κ. Δορμάν. Μὲ ποῖα χρήματα ἐπῆγεν εἰς τὸ Θέατρον; Τὰ ἔλαβεν βέβαια ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν σου ἢ ἀπὸ τὴν ἐξαδέλφην σου.

— Ἐδῶ εἶναι τόσον λυπηρὸς ὁ βίος του, εἶπεν ἡ μήτηρ.

— Μήπως ἐγὼ εἶμαι εὐτυχέστερος αὐτοῦ;

Ἡ δυσαρέσκεια τοῦ πατρὸς ἔκαμε τὸ δείπνον μεταλλοχολικόν. Ὁ Ἐδουάρδος εἰσῆλθε περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν.

— Σὰς ἐπερίμενον, κύριε, εἶπεν ὁ πατήρ.

Ὁ νεανίας ἠθέλησε νὰ δικαιολογηθῇ.

— Οἱ ἀρχηγοὶ εἶναι δυσαρεστημένοι ἐναντίον σου, ἐπανελάθεν ὁ Κ. Δορμάν. Τοὺς εἶδον σήμερον· σὲ οἰκτεροῦν διὰ τὴν ἀμέλειαν σου καὶ διὰ τὴν ἀνικανότητά σου.

— Ἀπέκαμα πλέον νὰ μετρῶ καθ' ἡμέραν πανία, ἐτόλμησε νὰ εἰπῇ ὁ Ἐδουάρδος.

— Ὁ Διζαρδίνος εἶναι φίλος μου καὶ συγγενὴς τῆς μητρὸς σου, ἐπανελάθεν ὁ Κ. Δορμάν· δὲν θὰ σὲ ἀφήσῃ ἐκεῖ. Ὅταν σὲ κρίνῃ ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης του, θὰ σὲ προβιβάσῃ εἰς τοὺς ἐργάτας. Αὕτῃ ἡ θέσις θὰ σοῦ διδῇ μισθὸν δύο ἑως τριῶν χιλιάδων φράγκων δὲν οἰσθάνομαι παντελῶς κλίσιν εἰς αὐτὰς τὰς ἐνασχολήσεις.

— Εἰς διάστημα ἐνὸς ἔτους ἔμαθα νὰ κατασκευάζω ὑφάσματα, καὶ καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἐφθείρα τὴν ζωὴν μου ἀπὸ τὴν θλίψιν καὶ ἀδιαθεσίαν.

— Δηλαδὴ θέλεις νὰ ζῇς ἄεργος;

— Ἡθέλον νὰ ἐργαζόμην μὲ τὰς ὥρας μου καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ νὰ ἐξέρχωμαι, ὅταν ὁ οὐρανὸς μὲ καλεῖ καὶ τέλος πάντων νὰ μὴν ᾔμαι δοῦλος.

— Πρὸ τισσαράκοντα ἔξ ἔτων, ἐπανελάθε σοβαρῶς ὁ γέρον, κάμνω λογαριασμὸν, ὅπως θεν μιᾶς κιγ-